

NEHEMIAS 1-3

INTRODUCTION...

- **ANG BUG-OS NGA LAYAGY SANG DIOS**

- o Ang amon handum magtudlo sang bug-os nga bibliya -halin sa Genesis asta sa Pahayag
- o **Binuhatan 20:27** – “Kay wala gid ako sing may gintago sa inyo parte sa bug-os nga katuyuan kag plano sang Dios.”
- o Natapos na naton ang **Ezra** - kag mapadayon na kita sa Libro sang **Nehemias**...
- o Ang **Nehemias** ang ika 11 sang 12 ka libro sang kasaysayan sang Israel sa Old Testament

- **KABUG-OSAN SANG LIBRO SANG NEHEMIAS...**

- o 1st - Sin-o ang nagsulat sang libro sang **Nehemias**
 - Ang Libro sang Nehemias ginsulat mismo ni Nehemias – manugtagay ni Hari Artaxerxes
 - Ang Talmud nagakilala nga si Ezra ang nagsulat sang mga gin-impon nga mga libro sang **Ezra-Nehemias**
 - Ginseparar lang ang ini nga duwa ka libro sang 3rd century A.D.
- o 2nd – Ini ang Ikaduwa nga libro sang 3 ka ‘katapusan sang pagbihag’ nga mga libro: **Ezra / Nehemias/ Ester** (*Hadassah*)...
 - Ang Nehemias nagasaysay sang ikatlo na nga hugna sang paglakbay pabalik sa Judah (*ang una nga duwa ka hugna ara sa libro sang Ezra*)...
 - Ang una nga pagbalik sang mga bihag ginpangunahan ni Zerubbabel...
 - Ang gintutokan ni Zerubbabel amo ang pagkaayo kag pagtukod liwat sang Templo sang Dios sa Jerusalem...
 - Gin hikotar niya nga mabalik liwat ang sistema sang relihiyon nga ginguba sang Babylon...
 - Ang mga propeta nga si **Haggai** kag si **Zechariah** nagpropesiya sa tion sang una nga pagbalik sang mga bihag!
 - Ang ikaduwa nga hugna sang pagbalik sang mga bihag ginpangunahan ni Ezra, ang Esriba...
 - Ang ikaduwa nga hugna natabo mga 80 ka tuig matapos ang una nga hugna...
 - Side note – ang libro sang **Ester** natabo sa tion sang sini nga 80 ka tuig...
 - Ang gintutokan ni Ezra amo ang pagbalik kag pagpalig-on sang Espiritohanon nga aspeto paagi sa pagtudlo sang Pulong sang Dios!
 - Ang ikatlo nga hugna sang mga nagbalik nga mga bihag amo ang mga nag-upod kay Nehemias...

- Ang iya nga gintutokan amo ang pagkay-o sang naguba nga siyudad - Pagkaayo sang mga pader...
 - Nagbalik si Nehemias para itukod liwat ang gebyerno sibil sang Jerusalem...
 - Ang propeta nga si **Malachi** – pinaka-ulih nga propeta sa OT – nagpropesiya sa Israel sang ini nga tinion!
- o 3rd - Ang libro sang Nehemias nagasaysay sang mga hitabo 13 ka tuig malipas ang una nga pag-abot ni Ezra – 445B.C.
- Nagalakip ini sang 13 ka tuig – 12 sina sa idalom sa pagpamuno ni Nehemias bilang gobernador sang Judea...
 - Natunga ang libro sa duwa ka bahin:
 - Chapters 1-7 nagasaysay sang pagtinguha ni Nehemias nga makay-o ang mga pader sang Jerusalem...
 - Chapters 8-13 nagasaysay sang mga reporma nga ginpatuman ni Nehemias sa mga katawhan sang Judah

PAGPABASKOG SANG SIYUDAD... (3 KA BUTANG)

- 1ST – MASUBO NGA KAHIMTANGAN... 1:1-11
- o 1st – Malain nga balita halin sa Jerusalem... vs. 1-3
- Si Nehemias nga anak ni Hachaliah (*Yahweh nagahatag kasanag*) – ara sa syudad sang Susa...
 - Dyutay lang ang nahibaloan ta tuhoy sa ginhalinan ni Nehemias (*Yahweh Nagapalugpay*)...
 - Posible nga halin siya sa linya sang mga Pari (*Levite*) – II Maccabees 1:18
 - Mas posible nga halin siya sa linya sang mga harianon (*Judah*) – tungod sang iya posisyon...
 - Siya nangin manugtagay para sa Hari sang Persia – nagapangalagdan sa palasyo sang Susa...
 - Ang katungdanan sang manugtagay importante nga posisyon – Nagatesting sang pagkaon para proteksyonan ang Hari!
 - Sa bulan sang Kislev (*November/ December*) – Nagalakat-lakat si Nehemias palibot sang siyudad...
 - Suno sa istoryador nga si Josephus – nakabati siya sang mga tawo nga nagaistoryahanay sa lenggwahe nga Hebreo...
 - Sang nahibaloan niya nga bag-o lang sila naghalin sa Jerusalem – namangkot siya tuhoy sa siyudad...
 - Si Hanai (*Grasya*) ang naghatag sang malain nga balita– ang mga pader gubaon man gihapon / ang mga ganhaan sunog...

- May nakalipas na nga 90 ka tuig nga nakabalik didto si Zerubbabel – pero guba-guba man gihapon ang siyudad!
 - Kon napilasan ka – wala naga-ayo sa pila lang ka minutos – bisan inoras...
 - Para sa mas grabe nga halit – mas madugay pa gid ang tion nga kinahanglan para mag-ayo!
 - Kon ginapanumbalik sang Dios ang isa ka kabuhi nga nahalitan sang kasalanan - indi matapos sa isa lang ka gab-I...
 - Isa sa pinakabudlay nga butang nga obrahon bilang isa ka tumuluo – amo ang mangin mapailubon – paghulat sa Ginoo...
 - Indi pa tapos ang Dios - nagakinahanglan sang tion ang Dios para ayohon ang isa ka kabuhi nga nahalitan sang sala!
- o 2nd – Ang pangamuyo ni Nehemias... vs. 4-11
 - Naglingkod si Nehemias kag naghibi – apat gid ka bulan (*Kislev – Nisan*) nagpuasa kag nagpangamuyo sa Dios... vs. 4
 - Nahibal-an niya nga may problema – pero wala gid siya sang ideya kun ano ang sabat...
 - Amo nga nagpalapit siya sa isa nga nakahibalo sang tanan nga sabat- asta nga ginhatagan siya sang solusyon!
 - Masami nga madali lang kita mag-ampo kag mag-untat sa aton pagpangamuyo...
 - Nagasiling ang Dios nga dapat kita magpangayo / mag-pangita / kag manuktok – **Lucas 11:9** - kag aton nga ginahimo pero kaisa lang...
 - Pero indi kita magkadto lamang kay Jesus – kinahanglan nga pirme naton ginapangita Siya...
 - Akon nga ginapanghanduraw nga matingala gid siguro kita kon aton mahimal-an kon ano gid kadako nga obra ang gusto himoon sang Dios sa aton mga kabuhi...
 - Pero wala man madayon kay kadasig sa aton mag-ampo kag mag-untat pangamuyo!
 - Nangamuyo si Nehemias sa Labing-dako kag makahalawhaw nga Dios sang Langit... vs. 5
 - Indi kinahanglan sang Dios nga ipahanumdom sa Iya nga Labing-dako Siya – pero kinahanglan ni Nehemias ...
 - Ini nagahatag sa iya sang sakto nga pagpanan-aw – ang siyudad sang Jerusalem nga guba-guba / daw tuman ka imposible nga problema...
 - Maayo nga aton madumdoman nga ang aton Dios dalayawon gid - kag sa Iya- wala sing imposible!
 - Kon kis-a daw kabudlay gid nga makakita klaro tungod sang aton 'imposible' nga mga problema...

- Wala kita kabalo kon ano ang madason nga matabo –kag basi malumos kita sa pagduda kag kahadlok ...
- Pero kun magpalapit kita sa Ginoo – nagabag-o ang aton panan-aw...
- Indi na naton makita ang aton nga mga problema - kundi ang Dios nga mas dako kaysa bisan ano nga problema!
- **II Corinthians 4:18** – “Kay wala namon ginapasulabi ang mga butang nga amon makita diri sa kalibutan, kundi ginapasulabi namon ang mga butang nga indi makita. Kay ang mga butang nga makita umalagi lang, pero ang mga butang nga indi makita wala sing katapusan.”
- Nangamuyo si Nehemias para sa kapatawaran... vs. 6-7
 - Una niya nga gin tuad ang iya mga sala – kag ang mga sala sang iya panimalay...
 - Nangayo siya sang kapatawaran para sa Israel – wala nila matuman ang mga mando sang Dios (*Kasuguan*)...
 - Tungod nga naintindehan niya nga kun wala sang pagtuad – indi makit-an sang Dios ang ila kahimtangan...
 - Asta sang napatawad na sila – wala sang paagi nga mabatian sang Dios ang ila pangamuyo!
 - Sala ang nagapamalabag kun ngaa indi kita mabatian sang Ginoo – kun ngaa ang mga pangamuyo indi masabat...
 - Ang aton pangamuyo asta lang sa kisame nga amo ang aton mga sala - kag nagapabilin nga nagaistorya lang kita sa aton nga kaugalingon!
 - **Isaias 1:15** – “Kon magpangamuyo kamo indi ako magsapak sa inyo. Indi ako mamati bisan makapila pa kamo magpangamuyo...”
- Nagtulok si Nehemias sa Pulong sang Dios... 8-10
 - Bangod nga kon gusto mo mabal-an kon ano ang imo himoon – kadto ka sa libro nga may ara sang sabat sa tanan!
 - **Deuteronomio 30:1-8** - kon magbalik ang Israel sa Ginoo – Dal-on sila sang Dios pabalik!
 - Madumdoman ko nga nangamuyo ako tuhoy sa Missions trip sang mas huben pa ako...
 - Namangkot ako sa duha ka pinaka-Diosnon nga mga tawo nga kilala ko kag nangayo abiso - ang akon pastor kag ang akon amay...
 - Ang akon pastor nagsiling nga nakapangamuyo siya - Kag nagsiling ang Ginoo sa iya nga indi ako dapat maglakat...
 - Ang akon naman amay nagsiling nga nakapangamuyo siya - kag nagsiling ang Ginoo nga dapat ako maglakat!
 - Mga tawo gusto magbulig - pero masami ila lang na nga opinyon...

- Indi naton kinahanglan ang mga opinion sang mga tawo - kinahanglan ta ang Pulong sang Dios!

▪ Nangamuyo si Nehemias nga usaron siya... vs. 11

- Nag pangamuyo siya sa Dios nga hatagan sang kalooy sa atubang ni Haring Artaxerxes – nga iya gina alagaran...
- Indi aksidente nga siya manugtagay – may ara siya sang alagyan nga makapalapit siya sa Hari...
- Sa pag pangamuyo niya sa Dios – narealisar niya nga gusto sang Dios siya gamiton!
- Makahalam-otan nga kon may nagapangamuyo para sa isa ka hilukoton – kag naga paabot nga ang Dios mapadala sang iban bga tawo...
- Kon may ginabutang ang Dios sa imo tagiposoon nga pangamoyuan – may ara gid nga rason...
- Basi ginapreparar ka niya tungod nga gusto niya ikaw gamiton!

● 2ND – PAGKAAYO ANG PROBLEMA... 2:1-20

o 1st – Pagpangayo sang bulig ... vs. 1-8

- Sa ika 20nga tuig ni Artaxerxes - sa bulan sang Nisan – si Nehemias nag tindog sa atubang sang Hari...
 - Nag hatag siya alak sa Hari – apang masubo gid ang iya guya...
 - Si Artaxerxes sa gilayon nagpangduhaduha – ang iya kabuhi ara sa kamot ni Nehemias...
 - Ang nakulbaan nga si Nehemias nag sabat sang maminatuodon – nabuong ang iya tagiposoon sa iya nga mga katauwhan!
- Nagpamangkot si Artaxerxes kay Nehemias kon ano iya gusto...
 - Si Nehemias naghipos kag nag pangamuyo sang makadali– kag nag hambal nga ipadala siya para ipatukod liwat ang Jerusalem!
 - Dapat nga permi kita naga estorya sa Dios – dapat ara gid permi sa pagpangamuyo – **I Tesalonica 5:17**
 - Agod sa pag abot sang adlaw – handa kita kag kabalo sang aton himoon...
 - Laban gid nga mga tawo nagasugod pangamuyo – kon tion na sa paglarga!
- Nagpamangkot si Artaxerxes kay Nehemias kon ano ka lawig siya madula...
 - Ginasambit diri sa text nga ang Reyna nagapungko sa tupad niya – mahimo nga indi si Ester (*timeline*)...
 - Si Nehemias nag hatag sang partikular nga tion –sa sulod sang 6-ka bulan ukon 1-ka tuig...

- Bisan pa nga sa ulihi matapos sa pag lawig sang tion – 12-ka tuig nga gobernador siya sang Judea!
- Pagkatapos si Nehemias nag pangabay nga tagaan siya sang sulat agod makaagi siya sang masulhay pakadto sa Judah...
- Kag pahanugot sa pag utod sang sedro para sa pader /ganhaan sang ciudad...
- Ang Hari nagtugot sang tanan niya nga pangabay – ginpadala siya nga may pagpakamaayo!
- Nagakatingala ka bala kon ngaa indi na naton makita ang madamo nga pag-ayo – mirakulo sa sini nga tion...
- Basi sa madamo nga tion wala kita naga pangabay – nahadlok kita magtindog kag mangabay ...
- Apang ang saad sang Dios nga ihatag niya kon ano aton gina pangabay – paagi sa pag sunod sa iya!
- **John 14:14** - "...Bisan ano ang inyo pangayuon sa akon ngalan himuon ko ina."
- Ugaling kon ang aton pangabay mahamkunon – kon ang aton tagipusuon indi insakto - indi pag ihatag sa aton!
- **Santiago 4:2-3** – "Indi ninyo maangkon ang inyo luyag tungod kay wala kamo nagapangayo sa Dios. Kag kon nagapangayo kamo, wala kamo ginahatagi kay malain ang inyo tinutuyo. Ang mga butang nga inyo ginapangayo para lang sa inyo kaugalingon nga kalipayan."

o 2nd – Ang katumanan sang propesiya...

- Ang mando ginhatag sa bulan sang Nisan – sa ika 20 ka tuig ni Artaxerxes...
 - Suno sa Hebreo nga tradisyon – kon wala sang adlaw nga ginhatag – sa una nga adlaw sang bulan...
 - Nagakahulugan nga ang mando sa pag tukod liwat sang Jerusalem - gin hatag kay Nehemias sang Marso 14 - 445 B.C.
- May maayo nga rason nga ang Balaan nga Espiritu nag rekord sa nahanabo sa sina nga adlaw...
 - **Daniel 9:24-27** – ang 70 ka semana ni Daniel – ang yabe sa pag bukas sang Katapusan nga Tion sang Natagna...
 - Ang Israel amo ang ginatan-aw sang Dios nga orasan/ timer – paano ang Dios mag hambal sang oras sa pag tagna...
 - Ang Dios nag hambal kay Daniel nga may 490 nga nabilin para sa Israel antes ang Dios matukod sang Iya Ginharian...
 - Pagsugod nga adlaw – ang mando sa pag tukod liwat sang pader sang Jerusalem – **Nehemias 2:1-8**
 - Subong maathag nga masobra 490 ka tuig sugod si Artaxerxes nag hatag sang mando...

- Apang si Daniel nag tagna nga ang orasan ma untat - pagkatapos 483 anyos – sang nagkari ang Mesias i!
 - **Lucas 19:41-44** - si Jesus nagpalapit sa Jerusalem kag nag hibi siya diri...
 - Wala ini nila makita ang adlaw – ang Israel ginapaabot nga makilala nila si Jesus nga amo ang Mesias!
 - Bangud ginapabalo sila sang ADLAW nga si Jesus maabot!
 - **Daniel 9:25** - "**Dapat mo mahibaluan kag maintiendihan[483 ka tuig] nga halin sa tion sang pagmando nga patindugon liwat ang Jerusalem hasta sa pag-abot sang pangulo nga pinili sang Dios.**"
 - 483 anyos ukon 173,880 ka adlaw ang makaligad – sa Abril 6, 32 A.D.- si Jesus nag-abot (*Palm Sunday*)!
- Ang Dios nag hambal sa mga Judio sa insakto nga adlaw nga si Jesus maabot - apang wala ina nila makita...
 - Ang mga Judio perti ka mga relihiyoso - naga lakat sila tanan sa 'simbahan kada Dominggo'...
 - Apang ka diutay sa ila ang nakabalo sang ila Biblia – wala nila matalupangdan ang Mesias!
 - Kita gina hambalan man kita kon san-o si Jesus mag kari (*ugaling wala ta kabalo sang adlaw kag oras*)...
 - Maumpisa liwat sa katapusan sang 7 ka tuig ang orasan sang Dios – apang ang pamangkot handa na bala kita!
 - Amo nga importante gid nga matu-on kita - magbasa - kag hibaluon ang Biblia...
 - Kahapos mangin Relihiyoso - apang indi ta matalupangdan ang pinaka importante sa tanan - si Jesus!
 - Amo kon ngaa naga kadto kita sa Bible studies / nagabasa sang Biblia/ nagapamati sang Biblia sa radio...
 - Agod nga mahantop naton ang Pulong sa pag tuon nahanungod sa Ginoo - agod nga sigurado nga makita naton si Jesus!
- o 3rd – Timbangtimbangon ang problema... vs. 9-20
 - Ang problema nga si Sanballat / Tobiah / Geshem...
 - Si Sanballat (*halin sa Moab*) / Tobiah (*halin sa Ammon*) / Geshem (*Arabo*) gapamalabag kay Nehemias...
 - o Sang pagkabati nila sang plano ni Nehemias – ginkadlawan nila kag ginyaguta...
 - o Ginpasibangdan nila nga ang mga Judio naga-rebelde batok sa Hari sang Persia!
 - Ang Moab kag Ammon mga kaliwat ni Lot - hinablos ni Abraham - **Genesis 19**...
 - o Nagakahulugan nga ini nga mga tawo pariente sang mga Judio!

- o Laban sa mga budlay nga mga tawo sa aton sang naluwas kita – ang aton man lang mismo nga pamilya kag abyan...
- o Ang problema kilala kita nila sang maayo – ang aton kasaypanan /diperensia / kag kasalanan...
- o Kon naga tinguha kita nga mag sunod kay Jesus – kadasig gid sa ila mag padumdum sang tanan sa aton!
- o Ang indi nila makita nga ato tanan wala na – **Psalms 103:12**
- o Indi na kita ginakilala nga pareho sang kon ano kita sang una – kundi subong ginakilala kita nga iya ni Jesus nga ara na sa aton!
- Ang problema sang guba nga pader kag mga gawang...
 - Pagkatapos sang 3 ka adlaw sa Jerusalem – patago nga nag guha si Nehemias sa pag tanaw sang pader...
 - o Wala niya gin hambal sa iban iya plano – kag gusto niya taguon ang iya tinutuyo...
 - o Nagkadto siya sa nalupyakan nga bahin sang gawang – nag agi siya sa bagatnan sang higko nga parti sang gawang...
 - o May parti sang pader nga gubaguba na gid – indi siya maka agi!
 - o Gani nagsaka siya paguha sa nalupyakan sang Kidron kag ginlantaw niya didto ang pader halin sa bukid sang Olibo...
 - o Sang pag balik niya gin tipon niya ang mga lider sang Judah – kag gin hambal ang iya tinutuyo ...
 - o Nagsuporta sila kay Nehemias – kag nag ugyon sa pag sugod tukod liwat sang pader!
 - Ang mga tawo maka sugod na tani sa pag patindog liwat sang pader bisan ano nga tion...
 - o Kinahanglan gid nga matukod liwat – kay wala sila depensa batok sa impluwensiya sang kalibutan...
 - o Pero tungod pa sa isa ka tawo nga nag tindog nga may pagtuo – para nga mag-sakdag sa mga katawhan nga mag-giho na!
 - o Naga kabuhi kita sa isa ka pungsod nga ang moralidad pagusto lang – kag ang impluwensiya nagapalanupsop sa simbahan!
 - o Laban nga tumoluo /sa kasimbahanan – naga tindog kag nagatulok lang – indi pat-od kon ano himoon...
 - o Kabalo man sila nga may kinanglan nga magbag-o – apang isa lang ka tawo / isa ka simbahan...
 - o Apang bisan may isa lang ang maisog nga mag-tindog – ang Diyos makahimo sang obra...

- o Kon naga tindog kita para kay Jesus - ang Dios maka tukod liwat sang pader – magpanumbalik ang isa ka pungsod!

● **3RD – KON NAGABULIGAY ANG TANAN MANGIN MAMAG-AN ANG TRABAHO... 3:1-32**

- o 1st – Si Nehemias dapat maidid niya nga ginplan kag gin-organisa antes magsugod obra...
 - Gin tunga tunga niya ang proyekto agod madali obrahon ang mga nabahinbahin na nga obra (*see diagram of Jerusalem*)...
 - Kon kaisa mga tawo gina pakita nga ang lawas ni Cristo buhi nga organismo - indi organisasyon...
 - Samtang nga tuod kag dapat indi ta kalimtan - nga ang kada buhi nga organismo dapat organisado gid...
 - Wala sang malain sa organisasyon - basta mag pabilin nga mapasibuon sa Espiritu!
- o 2nd – Si Nehemias indi siya naga isahanon sa trabaho...
 - Si Nehemias indi niya maobra kon siya lang mag isahanon...
 - Iya dapat isalig sa nagaobra kag tagaan niya sang awtoridad agod matapos ang obra...
 - Kon kaisa daw ka hapos mag himo sang obra nga ikaw lang sang sa itugyan mo sa iban...
 - Basi tungod sa aton bugal - naga pinsar kita nga kita lang makahimo sang trabaho...
 - Basi man gusto naton magpahamuot sa tawo - ginapinsar ta nga kon mag silingl kita nga indi, maakig man sila sa aton...
 - Bisan diin man sini - kon himoon mp naman ang tanan - madamo nga gamo ang aton atubangon...
 - Mahago kita - makapoy - maugot - wala ta sang may matapos ...
 - Maakig ang iban sa aton -nagaahambal kita nga mabulig kita – pero naubusan na sang tion...
 - Gina pungan naton ang iban nga ma bulig – wala sila opurtunidad nga mag alagad!
- o 3rd – Indi tanan gahimo sang pareho nga trabaho...
 - Iban naga obra sa atubangan sang ila balay - ang iban naman halin sa iban pa nga banwa ...
 - Ang iban ga trabaho sang pader / ang iban naman sa gawang...
 - Ang iban gina obra ang gamay seksion – iban naman daw labaw sa tawo ang madangatan sang ila pagpangabudlay...
 - Apang ang kada isa ka trabahador importante sa kawsa – kada tawo kinahanglanon!
 - **I Corinto 12:12** - “Ang lawas may madamo nga mga parte pero isa lang ka lawas. Pareho man sini sa aton nga mga tumuluo nga lawas ni Cristo.”

- Kita tanan parte sang Lawas ni Cristo - lainlain aton papel sa simbahan...
 - Ang isa basi gintawag nga mag kihad sang donuts/ ang isa naman para magtudlo sa mga bata / ang iban naman manog maneho sang golf carts...
 - Apang bisan ano man ang aton dulot/tinawag - tanan may ara nga importante nga papel sa Ginharian sang Dios!
- o 4th – Ang gawang sang Karnero...
- Ang trabaho nag sugod kag nag tapos sa gawang sang karnero – kon diin ang mga halad nag-agi pasulod sa Templo...
 - Gusto ko tungod ang trabaho nag sugod nag tapos sa karnero – **John 1:36**
 - Bangud makasalig kita – Ang Dios nagsugod sang maayong buhat sa aton magapadayon tubtub mahimpit ini– **Filipos 1:6**
 - **Hebreo 12:2** - “ Isentro ta ang aton panulok kay Jesus nga amo ang ginasandigan sang aton pagtuo halin sa ginsuguran asta sa katapusan...”